

Beslutningsforslag nr. B 2. Fremsat den 3. oktober 1984 af Ritt Bjerregaard (S), J. K. Hansen (S), Jytte Hilden (S), Erling Jensen (S), Ivar Nørgaard (S), Erling Olsen (S), Tastesen (S) og Taanquist (S)

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af et hybridnet

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag til gennemførelse af følgende:

1. Der gives P & T og telefonselskaberne mulighed for at etablere et såkaldt hybridnet, der bygger på P & Ts og telefonselskabernes net og forudsætter en udvikling af fællesantennenettene og forbindelsesnettene imellem dem.
2. Hybridnettet skal etableres på en sådan måde, at der skabes grundlag for udvikling af et landsdækkende bredbåndsnet.
3. Der foretages de nødvendige ændringer i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, således at P & T og telefonselskaberne opnår eneret på fremføring af udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer.
4. Tilslutnings- og abonnementskoster for hybridnettet skal være ens for alle tilsluttede abonnenter uanset deres geografiske placering eller størrelsen af det fællesantennenet, hvortil de er knyttet.
5. Der skabes et takst- og finansieringssystem, som kan neutralisere uheldige konkurrencemæssige forhold i relation til hybridnettet.
6. P & Ts eneret på modtagelse af signaler fra kommunikationssatellitter opretholdes.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Mediekommissionen afgav i februar 1983 en betænkning om »kabelproblematikken og fremførelse af udenlandsk fjernsyn« (betænkning nr. 974/1983). Betænkningen behandler problemerne omkring de kommende års udvikling på kabelområdet, ligesom den indeholder kommissionens udrådning af spørgsmålene i forbindelse med fremførelsen af udenlandsk fjernsyn i Danmark. Industripolitiske, beskæftigelsesmæssige og kulturpolitiske forhold taler for, at et landsdækkende, integreret bredbåndsnæt bør etableres her i landet inden for en kortere årrække. Der har på denne baggrund i kommissionen været enighed om at anbefale, at der hurtigt træffes beslutning om at skabe forudsætninger for etablering af et landsdækkende, integreret bredbåndsnæt.

Den drivende kraft ved etableringen af et sådant net er i første række den udvikling, der ventes sat i gang, når mulighederne for modtagelse af udenlandsk fjernsyn øges. Der vil da med stor sandsynlighed efterspørges nye fællesantenneanlæg i de dele af landet, der ikke hidtil har kunnet modtage udenlandsk TV. Desuden vil der blive indrettet anlæg til modtagelse af satellit-TV også dér, hvor udenlandsk TV i dag modtages på traditionel vis, og en betydelig del af de eksisterende antenneanlæg vil blive ombygget til at omfatte flere kanaler.

På denne baggrund har et flertal i kommissionen anbefalet, at der hurtigt skabes de nødvendige forudsætninger for etablering af et såkaldt hybridnet, der dels bygger på teleselskabernes overordnede net, dels forudsætter en vis styring af udviklingen af fællesantenneanlæggene og forbindelsesnettene imellem dem.

I ministeren for offentlige arbejders redegørelse af 10. maj 1983 til folketinget om udviklingslinjer for telekommunikationsnettet (se Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 10700) blev det tilkendegivet, at det var regeringens hensigt at tilvejebringe de nødvendige forudsætninger for etablering af hybridnettet med henblik på udvikling af et

landsdækkende bredbåndsnæt således som beskrevet og anbefalet i mediekommissionens betænkning. Der blev i redegørelsen angivet en række beslutninger og initiativer, der skulle tages for at realisere disse mål. Med henblik på at tilvejebringe et samlet overordnet plangrundlag blev televirksomhederne anmodet om at fremlægge en generel plan for hybridnettets tilvejebringelse.

De danske teledimensioner afleverede på denne baggrund den 1. november 1983 en rapport om tilvejebringelse af hybridnettet. Denne rapport indeholder en redegørelse for de tekniske/økonomiske muligheder, der foreligger for etablering af hybridnettet, og angiver endvidere en række forudsætninger, der skal være opfyldt, hvis den i rapporten indeholdte plan skal kunne realiseres.

Planstyrelsen har i en rapport fra december 1983 påpeget nogle uheldige konsekvenser af en gennemførelse af teledimensionernes forslag i den foreliggende form. Man har i første række peget på, at godt 400.000 husstande ikke vil blive omfattet af hybridnettet. Forslagsstillerne har ved udformningen af nærværende beslutningsforslag søgt at løse disse problemer.

Den 5. december 1983 fremsatte ministeren for kulturelle anliggender et lovforslag, der bl.a. gennem en ændring af loven om radio- og fjernsynsvirksomhed skulle åbne mulighed for fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer ved hjælp af fællesantenneanlæg m.v. Dette lovforslag er efter folketingsvalget genfremsat den 17. februar 1984 (lovforslag nr. L 42). Det er imidlertid forslagsstillerens opfattelse, at lovforslaget ikke indeholder de nødvendige elementer til sikring af, at der tilvejebringes de fornødne forudsætninger for en fremskyndelse af etableringen af et landsdækkende bredbåndsnæt. Folketingets kulturudvalg afgav den 8. juni 1984 beretning over det nævnte lovforslag, se Folketingstidende 1983-84 (2. samling), tillæg B sp. 1357.

Forslaget til folketingsbeslutning er en uændret genfremsættelse af et i folketingsåret 1983-84 (2. samling) fremsat forslag, se Folketingstidende

1983-84 (2. samling), forhandlingerne sp. 5351 og 6417 samt tillæg A sp. 4101.

Samfundsmæssige ændringer

Forslagsstillerne er sig fuldt bevidst, at etableringen af et landsdækkende hybridnet frem mod et bredbåndsnet vil ske samtidig med og betyde hurtige samfundsmæssige forandringer, der både vil påvirke arbejdslivet og fritidslivet.

Forslaget skal derfor ses i det perspektiv, at socialdemokratiet samtidig vil arbejde for en nedsettelse af både den daglige og den livslange arbejdstid, således at arbejdstiden tilpasses den teknologiske udvikling. Vi vil også arbejde for, at den livslange uddannelse sideordnes med arbejdet både for at sikre en fortsat dygtiggørelse af arbejdsstyrken og for at give befolkningen bedre muligheder for at leve i et rigt menneskeligt miljø med et blomstrende kultur- og fritidsliv.

Som en del af livet i nærmiljøet vil lokalradio og lokal-TV sammen med informationsteknologiens mange andre muligheder være med til at sikre en demokratisk udvikling, hvor mennesker ikke isoleres.

Det er vigtigt, at de samfundsmæssige forandringer ikke fører til en ny klassesdeling mellem dem, der behersker den nye teknologi, og dem, der ikke gør det.

Derfor vil socialdemokratiet, samtidig med at vi bevidst arbejder for at fremme udnyttelsen af ny teknologi, have det mål for øje, at beskæftigelse, uddannelse og fritid skal være ligelige begreber i fremtidens danske samfund.

Økonomiske virkninger af forslaget

Det fremgår af teleadministrationernes rapport af 1. november 1983, at de samlede udgifter ved etablering af hybridnettet vil andrage ca. 2,5 mia kr. Af dette beløb udgør udgifterne til etablering af det overordnede net – der skal foretages af P & T – ca. 260 mill. kr. i 1983-priser. Det overordnede net omfatter dels etablering af jordstationer til modtagning af radio- og TV-programmer fra satellitter, dels tilvejebringelse af radiokæder til hovedfordelingspunkterne.

Ved disse beregninger er man i rapporten gået ud fra, at der i de enkelte kommuner vil ske en tilslutning til nettet, efterhånden som mulighederne herfor foreligger, og at tilslutningsprocenten i de enkelte kommuner over en 7-årig periode vil vokse fra 30 pct. til 60 pct. af de nuværende og kommen-

de husstande, der ligger inden for et fællesantenneanlægs dækningsområde.

Det fremgår endvidere af teleadministrationernes rapport, at en enhedstakst for hele landet vil andrage ca. 420 kr. ekskl. moms pr. år i 1983-priser. Det er herved forudsat, at der ikke skal betales tilslutningsafgift.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

ad punkt 1

Teleadministrationernes rapport af 1. november 1983 indeholder en detaljeret beskrivelse af, hvorledes et landsdækkende hybridnet vil kunne etableres. Det er forslagsstillerens opfattelse, at den i rapporten indeholdte plan bør lægges til grund for det videre arbejde ved etableringen af hybridnettet.

ad punkt 2

En af forudsætningerne for mediekommissionens anbefaling af etablering af hybridnettet var, at man herigennem åbnede mulighed for etablering af et landsdækkende integreret bredbåndsnet. Både industripolitiske, beskæftigelsesmæssige og kulturpolitiske forhold støtter tanken om, at et landsdækkende integreret bredbåndsnet, bør etableres her i landet. Efter forslagsstillerens skøn vil en fremskyndelse af etablering af et landsdækkende hybridnet være det rette middel til imødekommelse af disse ønsker. Hybridløsningen er en fremtidsorienteret overgangsmulighed til et integreret bredbåndsnet, men binder os ikke til at lave et sådant (brugerne vil bestemme, om det skal laves, og i hvilken takt). Når hybridnettet er udbygget, kan en videre udbygning i takt med behovet ske med den nye teknik (helt på lysledere og ikke først i den hybride overgangsløsning) også i de mindre bysamfund og i landdistrikterne. Denne mulighed opstår formentlig aldrig (i hvert fald ikke på grundlag af en rimelig økonomi), hvis vi ikke først får hybridnettet. Dette net vil til gengæld give landdistrikterne helt nye aktivitetsmuligheder.

ad punkt 3

Langdistancefremføring af udenlandske radio- og fjernsynsprogrammer er i dag ikke mulig i henhold til lov om radio- og fjernsynsvirksomhed og den med hjemmel heri udstedte bekendtgørelse om fællesantenneanlæg. Det er derfor nødvendigt gennem en ændring af loven at sikre denne adgang.

ad punkt 4

Forslagsstillerne finder det væsentligt at få fastlagt generelle principper for takstfastsættelsen i hybridnettet. Beregninger foretaget på grundlag af de modeller, der er indeholdt i teledministrationsernes rapport, viser store forskelle i de takster, som den enkelte tilsluttede abonnent skal betale i forskellige egne af landet. Forslagsstillerne finder det derfor rigtigst, at der fastsættes ens takster over hele landet for tilslutnings- og abonnementsafgifter for hybridnettet. Taksterne skal fastsættes således, at man på grundlag af den forventede udvikling af hybridnettet opnår dækning for alle omkostninger i forbindelse med anlæg, drift og afskrivning af nettet.

ad punkt 5

Forslagsstillerne finder det ikke hensigtsmæssigt, at fællesantenneanlæggene pålægges en tilslutningspligt til hybridnettet. Anvendelse af enhedstakst for abonnenterne i hele landet indebærer imidlertid en risiko for, at beboerne i de tættest befolkede dele af landet kan tiltage sig fordele på bekostning af beboerne i de tyndest befolkede dele af landet.

Abonnenterne i fællesantenneforeningerne i de større bysamfund vil således opnå betydelige besparelser, såfremt man i stedet for tilslutning til hybridnettet selv etablerer parabolantennener eller lignende i forbindelse med en modernisering af anlægget. Sådanne forhold vil kunne medføre en begrænset udbredelse af bredbåndsnettet, hvilket ud fra en samfundsmæssig betragtning er uhenigtsmæssigt. Med henblik på at neutralisere disse konkurrencemæssige virkninger foreslås det, at takst- og finansieringssystemet indrettes herefter. Forslagsstillerne har opstillet tre modeller, som skønnes egnede hertil, men er i øvrigt rede til at diskutere dette nærmere under folketingets behandling.

Model A

Teleselskaberne leverer gratis antenneforeningerne de signaler, som de selv kunne tage ned ved hjælp af parabolantennener, men som antenneforeningerne ellers selv måtte betale for.

Teleselskabernes investering finansieres ved indskud af aktiekapital uden stemmeret fra f.eks. institutionelle investorer. Til gengæld for den manglende stemmeret skal aktionærerne garanteres samme udlodning fra teleselskaberne, som ejere af børsnoterede industriaktier i gennemsnit får fra deres selskaber, alt taget i betragtning.

Model B

Lovgivningsmæssigt tilvejebringes hjemmel til at pålægge fællesantenneforeningerne en udligningsafgift. Denne afgift bliver kun aktuel, såfremt fællesantenneforeningen i forbindelse med en udvidelse eller ombygning af anlægget vælger andre muligheder for fremskaffelse af radio- og TV-programmer end gennem hybridnettet. Afgiften udgør forskellen mellem omkostningerne ved etablering af den alternative programforsyningsmulighed og omkostningerne ved tilslutning til hybridnettet. Herved sikres, at antenneforeningernes valg af programforsyningsmuligheder ikke træffes på grundlag af de økonomiske forhold.

Model C

Teledministrationsernes rapport af 1. november 1983, der sætter en overgrænse, formentlig på 1.000 tilslutninger, for fællesantenneanlæggene.

ad punkt 6

Med henblik på at åbne mulighed for størst mulig udbredelse af hybridnettet må det sikres, at modtagelse af programmer fra kommunikationssatellitter kun finder sted nogle få steder. Dette sikres bedst ved at opretholde P & Ts eneret på modtagelse af signaler fra kommunikationssatellitter.